

ARMOEDEBELEID, VACCIN TEGEN BELEIDSARMOEDE: 5 DIRECTE INJECTIES

Welzijnszorg vzw werkt al 40 jaar aan haar doelstelling: 'Armoede Uitsluiten'. Wij hebben de voorbije jaren moeten vaststellen dat het armoedebelief niet verder geraakt is dan een plan. Een plan met mooie doelstellingen, maar met veel te weinig resultaten.

Cruciale stappen vooruit werden niet gezet. De aandacht voor armoedebestrijding binnen de regering werd enkel nog gewekt door een koude winter. Ook toen kwam men niet verder dan een manke symptoombestrijding.

Nochtans waren er kansen. De financiële crisis maakt nog maar eens duidelijk dat een adequate sociale bescherming de beste buffer is tegen de bokkensprongen van blind kapitalisme. Een sociaal beleid maakt een land en zijn inwoners beter bestand tegen een crisis.

Wat echter vaak vergeten werd en wordt: al voor de economische problemen was het diepe crisis voor 1.600.000 Belgen. Meer dan anderhalf miljoen mensen die het armoedespook van dichtbij kennen. Laten we hen in de steek of zorgen we ervoor dat ook voor hen de crisis stilaan ten einde komt?

Welzijnszorg lanceert 5 injecties voor een doeltreffend armoedebelief. De vraag aan onze politici in eenvoudig: Wie geeft de injectie in ons land? Wie maakt mee een eind aan de schande van onze welvaartsstaat: de meer dan anderhalf miljoen mensen in armoede?



INJECTIE 1:

De verhoging van alle uitkeringen en vervangingsinkomens boven de armoedegrens tegen het eind van de legislatuur.

De Europese armoedegrens (60% van het mediaan inkomen) bedraagt voor ons land € 899 voor een alleenstaande en € 1.888 voor een koppel met twee kinderen onder de 14. Zowat alle uitkeringen en vervangingsinkomens liggen, voor een deel van de bevolking of zelfs voor allemaal, onder die armoedegrens.

Welzijnszorg vraagt een bindend tijdspad dat ervoor zorgt dat tegen het einde van de legislatuur alle uitkeringen en vervangingsinkomens boven de armoedegrens liggen. Dit ongeacht de gezinssamenstelling of het statuut van de personen in kwestie.

De overheid dient in samenspraak met de sociale partners te zorgen voor een voldoende financiering om dit te realiseren. De welvaartsvastheid van deze uitkeringen is hier onlosmakelijk aan verbonden om te vermijden dat de uitkeringen verder ontwaarden.

Het rekenhof berekende dat deze inspanning 1,25 miljard euro kost. Geen gering, maar wel een

haalbaar bedrag. Dit realiseren is eigenlijk niet enkel een politieke keuze, maar een politieke plicht. Een welvaartsstaat mag geen 15% armen verdragen.



INJECTIE 2:

Een toegankelijke gezondheidszorg verzekeren door de automatische toekenning van verhoogde tegemoetkomingen aan wie er recht op heeft, gekoppeld aan een absoluut recht op derdebetalersregeling voor deze groep.

De verhoogde tegemoetkomingen, zoals voor patiënten met het Omnio-statuuut, zijn van groot belang voor het betaalbaar houden van de zorg voor de patiënt. Toch blijft zelfs van de rechthebbenden de grootste groep in de kou staan. Ze kennen het systeem niet of ze zijn afgeschrikt door de administratieve procedure.

Het bestaan van de Kruispuntbank, de SIS-kaart en de elektronische identiteitskaart bieden de mogelijkheid om een automatische toekenning te realiseren. De problemen die zich nog stellen met het verzamelen van de meest recente gegevens over bijvoorbeeld het inkomen, of met de bescherming van de levenssfeer, moeten op korte termijn opgelost worden. Een fiscale toets moet hiervoor worden ontwikkeld.

De wetgever heeft terecht beslist dat mensen met een bepaald statuut of met een laag inkomen, goedkoper een beroep moeten kunnen doen op onze gezondheidszorg. Welzijnszorg vraagt dat de wetgever ook de volgende stap zet: het hebben van een recht omzetten in een automatische toegang tot dat recht.

Het betalen van de volledige prijs van de kosten voor eerstelijnszorg, blijkt een hoge drempel te zijn die leidt tot het uit- en afstellen van noodzakelijke (gezondheids)zorgen. De derdebetalersregeling, waarbij de patiënt enkel het remgeld moet betalen, biedt een geschikte oplossing. Nu is dit echter een voorrecht dat de zorgverlener kan toepassen. Een automatisch recht, voor iedereen die recht heeft op een verhoogde tegemoetkoming, geeft de zekerheid aan de patiënt dat hij dit ook bij een andere zorgverlener kan krijgen, wat de drempel verlaagt.

Naast de derdebetalersregeling moet een zo groot mogelijk deel forfaitaire eerstelijnszorg bestaan (wijkgezondheidscentra).

Deze systemen moeten ondersteund worden met moderne toepassingen tussen zorgverlener en ziekenfonds, zodat er geen papierberg ontstaat. Een systeem, gelijkend aan dit bij de apotheker, is haalbaar op korte termijn en zorgt voor een minimale administratie voor patiënten en zorgverleners. De voorbije legislatuur zijn er in de senaat door verschillende partijen aanzetten gegeven. Hierop moet snel verder gewerkt worden. De derdebetalersregeling brengt in principe ook geen extra kost met zich mee voor de sociale zekerheid, integendeel, door minder uitstel van zorg vermijdt men zwaardere en duurdere ingrepen.



INJECTIE 3:

Het oprichten van een “taakgroep arbeidsrechten kwetsbare werknemers” .

Deze taakgroep krijgt o.m. de opdracht methodes te ontwikkelen om de rechten van clandestiene arbeidsmigranten te waarborgen. De taakgroep wordt opgericht bij het aantreden van de nieuwe

federale regering. Haar rapportage wordt binnen deze legislatuur omgezet in regelgeving en concrete maatregelen.

In België leven heel wat clandestiene arbeidsmigranten die dagelijks een bijdrage leveren aan onze economische activiteiten en resultaten. Zij zijn vaak naar hier gekomen om een beter leven op te bouwen en daar ook hard voor te werken. België heeft sinds 1974 een 'migratiestop'. Hierdoor kunnen arbeidsmigranten, behoudens uitzonderingen, niet legaal in ons land werken of verblijven.

De praktijk is echter anders. We tellen heel wat werknemers zonder papieren. Deze mensen, die werken als werknemer of zelfstandige, hebben ook rechten. De internationale arbeidsrechten gelden ook voor hen. Maar ook de minimumlonen, regels over arbeidstijden, bescherming bij arbeidsongevallen en het recht op een gezonde en veilige werkomgeving, zijn volgens de Belgische wetgeving onverkort op hen van toepassing.

Voor deze groep is het echter zeer moeilijk om deze rechten ook te laten gelden. Vaak hebben ze er geen weet van en als dat zo is dan zijn ze niet makkelijk afdwingbaar.

Wij vragen dat de federale regering en de Minister van Werk de taakgroep 'arbeidsrechten kwetsbare werknemers' opricht in samenspraak met de relevante inspectiediensten, de arbeidsauditoraten en andere federale diensten. De taakgroep krijgt de opdracht te onderzoeken hoe tijdens controles en bij het indienen van klachten van werknemers zonder papieren, de arbeidsrechten effectief kunnen beschermd en afdwingbaar gemaakt worden. De bevindingen van deze taakgroep moeten op een transparante manier beschikbaar gemaakt worden en leiden tot effectieve aanbevelingen aan hun diensten en het beleid binnen de komende legislatuur.



INJECTIE 4:

Een federaal armoedeplan waar duidelijke cijfers en termijnen in staan voor alle doelstellingen. Dit plan moet in overleg met de deelstaten en de lokale overheden opgesteld worden en klaar zijn een half jaar na de regeringsvorming.

De vorige legislatuur werd er een 'Federaal plan armoedebestrijding' opgemaakt en goedgekeurd. Dit is een vooruitgang. Armoede is bij uitstek een probleem dat zich uitstrekt over verschillende levensdomeinen, en bijgevolg verschillende bevoegdheden. Een coherent beleid vraagt dan ook een samenhang van de maatregelen die door de verschillende vakministers genomen worden.

De zes grote doelstellingen uit het plan zijn echter niet gehaald. Welzijnszorg ziet hiervoor enkele belangrijke oorzaken:

- Het plan bevatte in zijn definitieve versie zo goed als geen concrete cijfers of termijnen. Op die manier boek je nooit substantiële vooruitgang. Een plan zonder duidelijk meetbare doelstellingen is een maat voor niets. Zowel voor de armoedebestrijdingssector, maar zeker ook voor het parlement, zijn dit noodzakelijke instrumenten om de uitvoering te kunnen monitoren en desgevallend kritisch te bevragen.
- De complexiteit van het armoedeprobleem en de complexiteit van ons land maakt dat niet enkel de verschillende ministers, maar ook de verschillende overheden, moeten samenwerken. Een gecoördineerde planning is noodzakelijk om kans op slagen te hebben.
- Een plan alleen is niet voldoende. Armoedebestrijding heeft nood aan draagvlak binnen de hele

regering. Armoedebestrijding kost meestal ook geld. Een plan zonder bijhorende middelen is eveneens een maat voor niets.

- Welzijnszorg pleit voor een nieuw plan ter bestrijding van de armoede op voorwaarde dat het deze valkuilen vermijdt.



INJECTIE 5:

Armoedebestrijding moet een topprioriteit zijn voor alle regeringsleden. Om dit te bewaken, moet de bevoegdheid armoedebestrijding rechtstreeks bij de premier liggen. Hij/zij moet het armoedeplan bewaken en jaarlijks verslag uitbrengen aan het parlement.

Armoedebestrijding had de laatste 3 jaar een bevoegde staatssecretaris. Hierdoor werd er binnen de regering iemand verantwoordelijk om dit thema op te volgen en aan te kaarten bij zijn collega's. In de praktijk bleek de macht van de staatssecretaris echter beperkt. De budgetten ontbraken om echt grote stappen vooruit te zetten. Wanneer het er echt op aan komt binnen een regering, zijn staatssecretarissen zelfs niet aanwezig. Wil men van armoedebestrijding een topprioriteit maken, is het nodig om dit bevoegdheidsdomein te leggen bij iemand die macht en gezag heeft binnen de hele regering. De meest logische keuze is dan ook de eerste minister.

Een eerste minister met de bevoegdheid armoedebestrijding en de uitvoering van het plan armoedebestrijding, moet hierover waken bij al zijn ministers en bij de jaarlijkse begrotingsopmaak. Binnen een slagkrachtige regering kan de eerste minister zijn gezag laten gelden, ook op cruciale momenten.

Het parlement dient toe te zien op de uitvoering van het armoedebeleid en kan dan ook de eerste minister interpellieren over dit thema. De programmatorische overheidsdienst maatschappelijke integratie moet dan ook onder de bevoegdheid van de premier ressorteren.

Welzijnszorg formuleert deze 5 injecties aan alle democratische partijen, daarnaast ondersteunen wij de memoranda van het Samenwerkingsverband Decenniumdoelen 2017 en KMS (kerkwerk multicultureel samenleven).

www.welzijnszorg.be

Wenst u meer informatie over onze verkiezingseisen, kan u terecht bij

Bert D'hondt, medewerker politiek beleid,
bert.dhondt@welzijnszorg.be,
02/548 26 85.